

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Irományszám: K/4830

Érkezett: 2011 NOV 02.

Írásbeli választ igénylő kérdés

Dr. Kövér László
az Országgyűlés elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

„Milyen költségvetési tételeken kíván a kormány változtatni az Európa 2020 program középtávú célkitűzéseinek teljesítése érdekében az európai szemeszter keretében az Európai Bizottság által megfogalmazott értékelés és az Európai Tanács ajánlásai alapján?” címmel a Házszabály 91.§-a alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Matolcsy György
nemzetgazdasági miniszter úrhoz.

Európai Unió tagállamainak állam- és kormányfői 2010 tavaszán és nyarán közös európai stratégiát fogadtak el azokra a problémákra válaszul, amelyek elé az előző évtized végén kezdődött gazdasági válság, az ökológiai válság és a globalizáció állítja Európát. Ez az Európa 2020 stratégia, amelynek központi gondolata, hogy Európa versenyképességét az emberi tőke magas szintjére, a társadalmi kohézióra, a magas arányú foglalkoztatásra, valamint a kutatásra és innovációra, a fenntarthatóság és a klímavédelem követelményeinek megfelelő előremutató technológiák alkalmazására kell alapozni.

Ebből következően a stratégia öt, egymást erősítő célt tűzött ki. Az Unió 75%-os foglalkoztatás rátát akar elérni, a GDP 3%-át akarja kutatás-fejlesztési kiadásokra fordítani, az iskolát idő előtt elhagyók arányát 10% alá akarja csökkenteni, miközben 40%-ra akarja növelni a felsőoktatási végzettségűek arányát, a szegénységi küszöb alatt élők számát 25%-kal akarja csökkenteni, az üvegházhatású gázok kibocsátásának 20%-os csökkentését és az energiatermelésben a megújuló energiaforrások részarányának 40%-ra növelését tervezi. Ezekből az évtized végéig megvalósítani tervezett Uniós szintű célkitűzésekből tagállami szintű célkitűzések következnek. Ezeket a tagállamok meghatározták.

A stratégia megvalósulását az európai szemeszter rendszere segíti. Ennek keretében a magyar kormány, a többi tagállam kormányához hasonlóan, 2011 áprilisában megküldte az Európai Bizottságnak saját nemzeti reformprogramját és konvergenciaprogramját. A nemzeti reformprogramokat és konvergenciaprogramokat az Európai Bizottság júniusban értékelte, és

értékelése alapján ajánlásokat fogalmazott meg. Az ajánlások olyan intézkedésekre vonatkoznak, amelyek a költségvetési stabilitáshoz és az Európa 2020 stratégia keretében vállalt nemzeti célkitűzések megvalósításához szükségesek. Ezeket az ajánlásokat az Európai Tanács júliusban elfogadta.

Az ajánlásokat a Tanács döntését követően a tagállamoknak érvényesíteniük kell, egyebek mellett a következő évi költségvetésük összeállításában. Ha a kormány eleget kívánna tenni ezeknek az ajánlásoknak, az ajánlásokból kitűnően a 2012-es költségvetésről szóló előterjesztést számos ponton módosítani kell. Kérdésünk arra irányul, hogy milyen költségvetési tételeken tervez változtatni a kormány a nemzeti reformprogram és a konvergenciaprogram bizottsági értékelése nyomán megfogalmazott és a Tanács által jóváhagyott ajánlások alapján.

Hiánycél és költségvetési fegyelem

A Tanács véleménye szerint a konvergenciaprogramban szereplő költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv túl optimista, elsősorban a belső kereslet alakulását illetően. A túlzott hiányt döntően a magánnyugdíj-pénztáraktól származó jelentős egyszeri bevételekből sikerül a 2009. júliusi tanácsi ajánlásban megszabott ideai határidőre megszüntetni, azonban a Tanács megítélése szerint a strukturális kiigazítások középtávon nem elégségesek a túlzott hiány fenntartható megszüntetéséhez. A hiány már 2012-ben újra meghaladhatja a GDP 3%-ában meghatározott referenciaértéket, 2013-tól pedig, amikortól az egyszeri bevételek (a magánnyugdíjpénztári államosításon kívül az ágazati válságadók és a pénzügyi különadó) már nem javítják a költségvetés pozícióját, a konvergenciaprogram nem tartalmaz további strukturális kiigazításra vonatkozó tervet. A Tanács a 2012-es költségvetéstől kezdődően a további tartós egyenlegjavító intézkedések elfogadását javasolja. *Kérdésünk tehát, hogy kormány ennek alapján tervez-e az eddig ismertté váltakon túl további tartós költségvetési intézkedéseket, illetve a 2013-as, 2014-es és 2015-ös költségvetésben mivel tervezi kiváltani az addigra kifuttatni tervezett egyszeri intézkedések korábban érvényesülő bevételnövelő hatását, annak érdekében, hogy a hiánycél biztosan tartható legyen?*

Emellett a Tanács fájjalja, hogy a megszüntetett és apparátusát vesztett, majd újraalakított költségvetési tanács jogköre a költségvetési tervezet véleményezését illetően erős ugyan, de a költségvetési ciklus egyetlen más elemére sem terjed ki. A Tanács ajánlása a költségvetési tanács hatáskörét a teljes költségvetési ciklusra javasolja kiterjeszteni, ezen belül különösen a jelentős költségvetési hatású szakpolitikák valós idejű véleményezésére. *Kérdezzük tehát, hogy a Tanács ajánlásának megfelelően, a költségvetési fegyelem fejlesztése érdekében, a kormány tervezi-e a Költségvetési Tanács hatáskörének a költségvetési ciklus további elemeire való kiterjesztését, és ha igen, milyen forrásból?*

Foglalkoztatáspolitikai

A Tanács ajánlása számos súlyos problémát állapít meg a foglalkoztatás területén. A magyarországi az egyik legalacsonyabb foglalkoztatási ráta az Unión belül.

A Tanács megállapítja, hogy a nők foglalkoztatása különösen alacsony (az aktív korú nők mindössze 55%-a dolgozik), és különösen nagy a hatévesnél kisebb gyermeket nevelő nők foglalkoztatásának elmaradása a többiekétől (33,6%, szemben a 12,1%-os uniós átlaggal). Az ajánlás hiányosnak ítéli az óvodai kapacitásokat, különösen a nagyobb városokon kívül és a magas munkanélküliséggel sújtott régiókban. *Tervezi-e a kormány, hogy a következő*

költségvetési években többletforrásokat biztosít a nők munkaerő-piaci helyzetének javítására, különösen a kisgyermeket nevelő anyák rugalmas foglalkoztatásának fejlesztésére? Milyen források állnak majd rendelkezésre az óvodai kapacitások fejlesztésére, tekintettel az óvodai nevelésben való kötelező részvétel alsó korhatárának tervezett leszállítására is?

Unió összehasonlításban nagyon rossz az alacsony képzettségűek foglalkoztatási aránya. A Tanács kritikusan állapítja meg, hogy az új személyijövedelemadó-rendszer növeli a gyermektelen alacsony keresetűek adóterhét. Ez, a foglalkoztatási adókedvezmények kivezetésével együtt, negatív hatással van az alacsony képzettségűek foglalkoztatására. A szegénység és a társadalmi kirekesztettség által veszélyeztetettek aránya (29,9%, 2009) jelentősen meghaladja az uniós átlagot (23,1%). A magasabb jövedelműeket kedvezményező adóreform hatásainak kompenzálása a szegénységcsapdából való kiemelés szempontjából is fontos. *A Tanács ajánlásában azt javasolja, hogy Magyarország a munkaerő-piaci részvételt az adóreform alacsony keresetűekre gyakorolt hatásának költségvetési szempontból semleges enyhítésével fokozza. Tervez-e a kormány ilyen lépéseket, ha igen, melyek ezek?*

A Tanács véleménye szerint a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat kapacitása elégtelen, és megállapításuk szerint a korábbi forrás-injekciók nem javították a szolgáltatási hatékonyságát. Az ajánlás szerint elsősorban a képzés, a munkakeresési segítség és az egyéni szolgáltatások fejlesztése érdekében növelni kell a Szolgálat kapacitását, és célszerű eredményekhez kötni a programok finanszírozását. *Tervezi-e a kormány a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat kapacitásának növelését, és ha igen, milyen forrást szán erre a következő években?*

Oktatás

A Tanács ajánlását kísérő bizottsági értékelés megállapítja, hogy Magyarország az egyike annak a két országnak az Unió 27 tagállama közül, ahol az oktatásban nem hajtottak végre ösztönző intézkedéseket. A 2009-es PISA-felmérés szerint Magyarországon a legnagyobb az iskolák közötti különbség a tanulói teljesítményekben, kiemelkedően szoros a kapcsolat a tanulók társadalmi-gazdasági háttere és kompetenciaszintjei között, és a településméret is nagyon erősen determinálja az iskolai teljesítményt. Európai összehasonlításban Magyarországon a legalacsonyabb a szakképzésben való részvétel, és a szakképzett munkavállalók mintegy 60%-a vagy munkanélküli, vagy a szakképesítésének nem felelő területeken foglalkoztatják. A felsőoktatásba való beruházás szintje alacsony, és alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya is. Az egész életen át tartó tanulásban való részvétel rendkívül alacsony szintje miatt alacsony a munkaerő foglalkoztatási mobilitása.

Az Európa 2020 stratégia oktatással és humán tőkével kapcsolatos célkitűzéseinek teljesítéséhez tehát nehéz helyzetből, nagy hátránnyal fogunk hozzá. A stratégia szerint a prioritásként megjelölt célok megvalósításához szükséges intézkedések forrását akkor is biztosítani kell, ha egy tagállam a költségvetési egyensúlyt stabilizáló kiigazítást hajt végre. Ehhez képest a 2012-es költségvetés tervezete az oktatás részesedését a költségvetésből közel fél százalékkal csökkenti, a felsőoktatástól 29 milliárd forintot von el. *Kérdezzük, hogy a kormány ezt hogyan tartja összeegyeztethetőnek az Európa 2020 stratégia célkitűzéseivel és az annak részeként tett nemzeti vállalásainkkal? A további költségvetési években milyen befektetéseket tervez a kormány az oktatás területén, amelyek a stratégia célkitűzéseinek megvalósítását lehetővé fogják tenni?*

Kutatás és fejlesztés

Ugyancsak a Tanács ajánlását kísérő bizottsági értékelés szerint a kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek számára előnyös feltételek megteremtésében jelentős, eddig kiaknázatlan potenciál rejlik az ország számára. A kutatás-fejlesztési beruházások GDP-hez viszonyított 1,1%-os aránya alig több az uniós átlag felénél (1,9%). A K+F-intenzív vállalkozások, különösen is kis és közepes méretűek innovatív projektjeihez nehéz finanszírozási forrásokat találni. A matematikai, természettudományos és technológiai szakokon végzett hallgatók aránya messze elmarad az uniós átlagtól. A kormány felsőoktatási stratégiája ezeket a szakokat kívánja támogatni, azonban nem világos, hogy ez hogyan egyeztethető össze az államilag finanszírozott hallgatói létszámkeret csökkentésével. Magyarország vállalta, hogy 2020-ra a GDP 1,8%-ára emeli a K+F ráfordításait. Ez továbbra is jócskán elmarad a 3%-os uniós célkitűzéstől, azonban a jelenlegi szinthez képest jelentős többlet-ráfordítást jelent. *Kérdezzük, hogy milyen stratégiával és forгатókönyvvel rendelkezik a kormány ennek a növekedésnek az elérésére?*

A kis- és középvállalkozások üzleti környezete

A foglalkoztatáshoz kiemelkedő arányban hozzájáruló kis- és középvállalkozások (kkv) üzleti környezete a Tanács véleménye szerint a szabályozási feltételek összetettsége és a súlyos adminisztrációs terhek miatt kedvezőtlen. Ugyancsak súlyosan érinti a Tanács szerint a kkv-eket a közigazgatás átláthatóságának és elszámoltathatóságának hiánya. A 2010-2011-es globális versenyképességi jelentés „az állami szabályozás terhe” és „a jogrendszer hatékonysága a kormányzati tevékenységben” elnevezésű mutatók tekintetében Magyarországot 139 ország közül a 134., illetve a 114. helyre sorolta. Ehhez társul a finanszírozáshoz való hozzáférés korlátozottsága, különösen a működésük korai szakaszában, aminek egyik oka, hogy a nem banki finanszírozási mechanizmusok szerepe kisebb, mint az Unió többi országában átlagosan. A 2010-es globális vállalkozói monitor (GEM) jelentés szerint Magyarországon jelentősen romlott a vállalkozásindítási hajlandóság. Az Új Széchenyi Terv vállalkozásfejlesztési programjának egyik prioritása a vállalkozói aktivitás növelése, azonban nem ismertek a vállalkozói készségek és attitűdök fejlesztésére irányuló részletes tervek. A Tanács ajánlása a nemzeti reformprogramban a szabályozási és adminisztratív terhek enyhítésére tervezett intézkedések következetes végrehajtását, a kkv-kat támogató szakpolitika hatékonyságának értékelését és a nem banki finanszírozáshoz való hozzáférés javítását célzó állami programok kiigazítását kéri Magyarországtól. *Milyen intézkedéseket tervez a kormány a vállalkozó készségek és attitűdök fejlesztésére, és milyen forrásból? Milyen források szolgálják a szabályozási és adminisztratív terhek enyhítésére szolgáló tervek végrehajtását? Hogyan tervezi a kormány, a tanácsi ajánlásnak megfelelően, kiigazítani a nem banki finanszírozáshoz való hozzáférést szolgáló állami programokat?*

Energiapolitika

Magyarország azt vállalta, hogy 2020-ra 10%-kal csökkenti az energiafelhasználását a 2005-ös szinthez képest. A Bizottság azonban a jelenlegi tendenciák alapján az energiafelhasználásra vonatkozó legutóbbi előrejelzésében évi 0,8%-os növekedést tart reálisnak 2020-ig. *Kérdésünk, hogy a kormány hogyan látja áthidalhatónak az energiafelhasználást illető nemzeti vállalás, és a Bizottság prognózisa közti szakadékot, és milyen költségvetési forrásokat tervez allokálni az energiahatékonyság javítására?*

Magyarország a bruttó végső energiafelhasználásra vonatkozóan a megújuló energiaforrások részarányát 14,6%-kal vállalta növelni 2020-ig. Ez némiképp meghaladja a Bizottság előrejelzésében szereplő növekedést, azonban a Bizottság értékelése szerint az ambiciózusabb célkitűzés megvalósítható a megújuló energia hasznosítására a kormány által 2010 decemberében elfogadott cselekvési terv maradéktalan és időben történő végrehajtása esetén. *Kérdésünk, hogy a 2012-es és a további költségvetésekben milyen tételek fogják szolgálni a cselekvési terv megvalósítását?*

Érdeklődve várjuk Miniszter Úr megnyugtató válaszát ezekben a kérdésekben.

Budapest, 2011.november 02.

Mile Lajos
LMP